

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 н. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня для крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Нова сесія ради державної.

(+) Нині починає ся нова сесія ради державної. Бачність усіх горожан в Австрії, а навіть бачність всеї заграниці звернена нині на австрійській парламент не так з надіями, бо взагалі невеликі на него покладають надії, але з якимсь тривожливим викиданєм. Всякому мимохить тиснуть ся на думку запитаня, що зробить нововибрана рада державна, чи буде она робляща, чи подвигне ся до давнійшої парламентарної поваги, чи стане знов видівнею огидливих галабурд і убо зовсім парламентарне жите, а коли так, що описля?

Наслідком подій в минувшій радї державній, які всім остали ще живо в тямці, настала в державній господарці повна застоя. Чотири роки не маємо державного бюджету, всякі надзвичайні вклади застановлено і держава коротає своє існованє, заспокоює найконецнійші потреби лише з дня на день. Сей стан відбив ся шкідливо на всіх полях народного господарства, наступила застоя в промислі і промислових підприємствах, в торговлі і т. д., державні засоби вичерпали ся, фінансове положенє стало вельми клопотливе і трудне, а тим самим і кредит всюди захитаний. Все те відбиває ся і в найширших та найнижших верствах суспільности і нічого дивного, що всі споглядають з тривогою на те, що зробить нова рада державна.

Нині починає ся нова сесія, а мимо того ніхто не може на се питанє дати певної відповіді. Відносини національно-політичні так заострили ся, так помотали ся, що треба-б справді хіба другого Александра, щоби розтяв сі позасотувувані узли. Вибори до нової ради відбували ся в переважній часті Австрії під окликом ні-

мецько-національного шовінізму і та атмосфера перенесла ся і до нової ради державної. Дармо силує ся німецьке дневникарство а з ним N. fr. Presse на чолї вмотивити в загал, що з чеського боку грозить обструкція, що всі роботящі і про добро Австрії дбали послі повинні собі подати руки, щоби відокремити Чехів і тим унеможливити чеську обструкцію. Але се накликуване N. fr. Presse і інших німецьких органів сеї сорти, нагадуває мимохить того злодія, переслідованого товпою, що кликав безнастанно: «ловить злодія, ловить!»

Не з чеського боку грозить обструкція, бо з усіх познач, з усіх голосів, які виходили доси від усіх чеських сторонництв, можна впевнитися, що в чеськім таборі не думають про обструкцію, бо уважають її лапкою заставленою на них Німцями і Чехи матимуть на стільки розуму, що до сеї лапки не дадуть ся заманити, хоч як се було би на руку N. fr. Presse і німецьким кужкам.

Се річ певна, що в німецькім таборі треба глядіти тої грози, яка може ударемнити всяку роботу в радї державній, може убити парламентаризм в Австрії і навести на державу всяке лихо, яке з тим всім виже ся. Іменно же в сторонництві Шенереріянів є сеї Wetterwinkel, з якого виходить всякий почин до бучі і бурі. Недавно-ж проголосив Вольф в Ostdeutsche Rundschau (і ми про се свого часу згадували) оклик: Vorherrschaft der Deutschen in der Ostmark (до такого ступня понижують они Австрію, яку вважають лише причіпкою zum Reiche). Сю задачу має перевести сторонництво Шенереріянів, котре змагає тепер до утворення нового з'єднання німецького з німецькими людовцями (deutsche Volkspartei), а до них можуть по думці Шенерера прилучити ся і німецькі поступовці (Fortschrittspartei), наколи під-

дадуть ся лінцкій програмі Шенерера. Виключені беззглядно з сего з'єднання є: християнсько-соціалні, католицько-німецькі людовці і вірпоконституційна шляхта.

Навіть самий N. fr. Presse стало вже моторошно, що Шенерер починає їх щораз даліше заганяти, бо се дуже добре она розуміє, що під прускою піксельгавбою не дозволено би їм так киринити в державі, як се тут они чинять.

Нова сесія ради державної розпочала ся, але перша зараз справа — вибір президії, насуває незвичайно великі труднощі і до нині не можна мати певної надії на спокійне і успішне її полагожденє, бо і угрупованє партій ще не довершенє, а парламентарної більшости, без якої ніяка робота не може успішно йти, також нема і хто знає, чи і коли зложить ся.

Так з відкритєм нової сесії ради державної стоїмо перед незвичайними труднощами, стоїмо перед загадочним сфінксом.

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі)*

Коли наостанку наука руского язика стала в усіх східно-галицьких гімназіях лише предметом зглядно обовязковим побіч науки польского язика так само, як се в 1850. р. заведено в перемській гімназії і в II-ій гімназії у Львові, гр. Голуховський попав на думку утравізму, який міг би вчасти вирівнати пропашть витворену Гал. Рус. Родою між польскою а рускою молодіжю. «Коли припадала година краєвого язика яко матерного — пише др. Черкавський в своїм памятнику — ділили ся ученики на дві громади, польську і руску, щоби в окремих саях побирати науку, за якою заявив ся загал кожної громади, як се було попередно з нау-

*) Див. «Руслан» ч. 13.

Осип Маковей.

Як я продавав свої новелі.

Не знаю, що мені торік було стало ся. Я захотів стати славним і заробити на Русинах гроші тай видав своїм власним коштом свої новелі під патріотичним заголовком: «На сьвятій Русі». Новелі було десять, всі незвичайно гарні і цікаві, як се признали славні критики з газет: «Місяць», «Чин» і «Русь». В новелях тих рішив я кілька дуже важних суспільних питань, як питанє релігійне, соціалне, жіноче і інші; також подав я читачам ідеальні типи: руського священника, що на народні цілі признає що року по 200 зр.; москвофіла, що не говорить дома по польськи; панни Русинки, що дуже бажає вчити ся на університеті фізіології; руського посла, що через цілий рік їсть тільки картоплю і борщ, а всі свої доходи відступає на народні цілі; руського письменника, що своїми творами заробив у Русинів 200.000 і купив собі село — словом вивів я на світ божий Русинів таких, що не сором показати їх цілій Европі. Особливо вдала ся мені одна новела з романтичною закруткою, котра багато панночок довела до горячих сліз і до того, що

мене на вечерках, коли дами мали вибирати до танцю, аж з буфету тягнули на саяло танцювати. Вправді я в танцях далеко не такий зручний, як в орудуваню пером, але сей обяв жіночої ласки доводив мене також до горячих сліз вдячності. Нема вдячнішого «народу» як панни. Коли прийшов prima aprilis, я дістав кількадесять листів, писаних жіночою рукою, в котрих одні дякували мені особливо за новелю «Моя мила», другі казали, що люблять мене. Але що поміж таким великим числом панночок було за багато гарних і мудрих, то я не міг рішити ся, котру з них вибрати собі і досі жию кавалером.

На друк новелі видав я 250 зр. т. є. весь свій заощаджений масток, який відложив я собі на чорну годину. Вже-вже почав я був економно жити і складати гроші на старість, як прийшла мені отся охота, похвалити ся перед Русинами своїми новелями. Всі ті видавці, що попарили ся на Русинах, відраджували мені викидати дармо гроші; казали, що у нас не тільки ніхто не купує книжок, але й дарованих не читає; але я у своїм патріотизмі не міг уважати Русинів таким некультурним народом, щоби не розкупив тих 500 примірників моїх новелі, які я видав. Я собі числив так: На півчетверта мільонів австрійських Русинів є письменних

около 800.000 (так статистика каже); з тих 800.000 письменних є що найменше 80.000 на стільки заможних Русинів, що їх стати на книжку; з тих 80.000 є що-найменше 8.000 таких, що інтересують ся всім, що друковане; а поміж ними є певно 800 таких, що куплять мої новелі, А я видав свої новелі лише в 500 примірників, назвавши на книжку ціну лише по 75 кр. і мав надію, що хоч яку сотку зароблю за то, що писав у поті чола. Чей мізерних сто зр. мені належало ся за мою працю — а вже про славу й не говорю.

Пятьдесять примірників роздав я даром поміж знайомих. Виписав на них гучні присьвяти і усміхав ся вдоволено, що можу людям роздавати такі дарунки, яких не дасть звичайний смертельник. Десять примірників розіслав я редакціям, котрі мене за то назвали многонадійним молодцем. Чесні редакції «Місяця», «Чину» і «Русі» зачислили мене навіть до першорядних талантів. Почисливши переплатників тих часовисій, я побачив з радістю, що рекляма про мої новелі розійшла ся в 5000 примірників. А що у нас одну часопись читає щонайменше пять осіб, то про мене довідало ся 25.000 Русинів. Двадцять пять тисяч! А з тих лише 440 потребувало купити мої недорогі новелі.

кою релігії також в краєвих язиках уділяюю. З почину гр. Голуховського пробував я завести спільну науку краєвих язиків порівнюючим способом. Однак крім Перемишля не було ані до сить приспосіблених, ані досить охочих учителів до такого досвіду, що мав цілію тісніше зближене обидвох народностей спільністю науки того, що було найдорозшим для кожної з них і розповсюдженем знання обидвох язиків в обидвох верствах суспільности. Я мусів отже на разі обмежити ся до Перемишля. Але й тут показало ся, що кожний ученик учив ся властиво лише свого язика т. е. зглядно обовязкового предмету.

Германізаційна сила росла тимчасом у Відні так скоро, що навіть уступки в однім році польському язикови признані вже в слідуєчих роках уважано пересадними і обмежувано, не оглядаючи ся часом і на намісника. Так н. пр. в 1853. р. німецький язик випер польські виклади математики і природних наук в вищих класах західних гімназій Галичини, не виключаючи Кракова. Посередно і тут Гол. Рус. Рада по думці д-ра Лозійського висвідчила германізаційним змаганям неощінену прислугу, бо довершений на її домаганя і для вдоволення її політичним бажанням поділ краю на два адміністраційні округи, усував західну Галичину в багатьох справах, а також шкільних, згід влади і опіки гр. Голуховського. Так н. пр. в 1855. р. краківський шкільний совітник для гімназійних справ, Вільгельм, виступив з внесенем розширення обсягу німецького язика наперед в тарнівській гімназії, а відтак в інших західно-галицьких гімназіях. Само міністерство просвіти узнало заходи германізаторські краківського правительства краєвого пересадними, бо рескриптом з 7-ого серпня 1855. року заявило, що «не є його заміром виперати красвий язик із становища язика викладового в гімназіях», але наковечно сов. Вільгельм, закритий повагою краківського президента (бар. Меркандіна) помалу перевів свої пляни насамперед в обмеженім самим міністерством розмірі, а відтак *via facti* після первісної, властиво незатвердженої, отже нелегальної програми. Відбувало ся се з виміщенням, що нема польських підручників або учительських сил спосібних до викладів польських. Розуміє ся, що краківський германізатор попередно при обсаді учительських посад, постарав ся о те, щоби їх заняли як-раз такі кандидати, які би опісля своєю неспосібністю до польських викладів могли мотивувати потребу повороту німецького язика викладового.

(Далі буде)

3 країни нужди і здирства.

3 Косівського.

(Далі).

Щоби справу добре врозуміти, наводжу дословно письмо, яке післали громадяне Жабя до Виділу краєвого, а котре мені у відписі прислали:

Чекаю я місяць від того часу, як видав новелі, — не зголошує ся ніхто. Як добрий батько на свої діти, так я дивлю ся на тих 440 книжок, що в порядку лежать собі на полицях моєї шафи. Що дня стираю з них порох та придивляю ся, як чепурно виглядає мов видавництво. Титул зложений прекрасними орнаментацийними буквами, з котрих звисають китиці квіток. Мове прізвище, видруковане скромними малими буквами, запхало ся в куток у самім низу, бо я не люблю виставляти себе. Папір прекрасний, сторони позазначувані елегантно в низу. Коректа, що трохи мене очий не позбавила, вийшла прекрасна; за кожду похибку плачу 50 кр., коли хто найде. Словом видане таке, що як би його ще оправити гарно, то може сьміло лежати в сальоні на оріховім столі побіч домашніх альбомів і заслужених Русинів і кошика з бажаннями імення та нового року.

Так чекаю я місяць, не зголошує ся ніхто по мої новелі, так прославлені часописями. Ов! гризе мене се! Думаю собі: треба дати на продаж до книгарні. Приходжу, клавлю ся, і так кажу: прийміть мої новелі в коміс, дам вам 25 процент рабагу, так як усі видавці.

Управитель книгарні скривив ся:

— Коли — каже — думаєте, що ваші но-

„Wysoki Wydziale krajowy! W pokorze podpisani jako członkowie i obywatele gminy Żabie w imieniu gminy wnoszą z powodu nieprawidłowego prowadzenia administracji gminnej przez funkcyjaryuszów gminy Żabie, którzy już za rozmaite nadużycia w wykonywaniu swych funkcyj w bieżącym roku zasuspendowani zostali następujące:

Zarzuty.

W roku 1898. wskutek rozmaitych nadużyć powstałych w prowadzeniu administracji gminnej w Żabiu, został tutejszy naczelnik gminy Iwan Popiwczuk, kasjer Wasyl Stefurak i pisarz Karol Koliński przez komisją sledczą uwięziony.

Po ukończeniu śledztwa Wysoki Wydział krajowy we Lwowie uznał za najstosowniej wyż wspomnianych urzędników i funkcyjaryuszów gminnych w dalszym urzędowaniu zasuspendować. Wobec czego Iwan Popiwczuk naczelnik gminy otrzymawszy uwiadomienie o suspendacji z dniem 9. lipca 1900 oddał swoje urzędowanie Iwanowi Martyszczukowi jednemu z radnych, chociaż z reguły byłoby należało oddać je Iwanowi Urszedżukowi jako pierwszemu assesorowi.

Następnie na dzień 16. sierpnia b. r. zwołano posiedzenie rady gminnej za pomocą pisemnych wezwań, rozumie się bez żadnego podpisu celem wyboru wójta. Po przeprowadzeniu wyborów przez wydelegowanego c. k. komisarza starostwa z Kosowa przy asystencyi czterech żandarmów, wybrano Iwana Martyszczuka na naczelnika gminy pomimo zupełnego niezadowolenia całej rady gminnej, ale cóż było w tym wypadku począć, kiedy Panu Staroście wiele na tem zależało, by tylko wybrać wójtem Iwana Martyszczuka a nie kogo innego, bowiem tylko Martyszczuk może żyć w przyjaźni nierozłącznej z Kolińskim, — gdy zaś rada gminna powiedziała, że wniesie przeciw tym wyborom protest, to Iwan Martyszczuk i Karol Koliński im oświadczyli, że nie radzą (nie radzą — сараки гуцули «як уміють, так піють» urzędowym językiem, щоби вже раз добитись якої правди) wniesienia z ich protestu to nie tylko, że oni nadal w służbie pozostaną i po 1000 koron rocznie pobierać będą ale nadto nadanym zostanie jeszcze komisarz rządowy, któremu gmina po 20 koron dziennie płacić będzie musiała, zatem uwiedziona słowami ludzi podstępnych i zdradliwych od wniesienia protestu odstąpiła.

Iwan Martyszczuk odebrawszy z dniem 16. sierpnia b. r. urzędowanie naczelnika gminy powinien był w tej chwili od dalszej służby gminnej uwolnić zasuspendowanego pisarza Karola Kolińskiego jak również oglądacza bydła i taksatora gminnego Wasyla Stefuraka, który to ostatni nawet za nadużycia w swoim czasie popelniane ukaranym został sądownie dwumiesięcznym więzieniem, — Naczelnik gminy jednak nie tylko że do dnia dzisiejszego od czynności gminnej tychże nie uwolnił, lecz owszem nadał Stefurakowi oglądactwo bydła i zrobił go taksatorem gminnym, nadto Stefurak wspólnie z Kolińskim

велі купити хто в мене, то помиляєте ся. Др. Храмо який новеліст, а його новелі таки не купують: Німці читають їх по німецьки, Поляки по польськи, Москалі по московськи, а Русини по руськи не хотять читати.

Але я не готів тому вірити.

— Прийміть, кажу, до себе; все у вас хтось зголосить ся.

— Та мені вже й місця не стає на книжки, все лежить — випрошує ся управитель.

— Я багато не принесу; сто примірників, се багато місця не займе.

— Ну, нехай! принесіть!

Прийіс я в книгарню власними руками сто примірників і з вірою в руську суспільність віддав у руки управителя книгарні.

Жду місяць. Не випадає якось авторови допитувати ся, чи розходять ся його новелі, отже я й не навідував ся в книгарню. По місяці приходжу:

— Якже там мої новелі?

— А що? як лежали так лежать. Ніхто і словом не допитував ся.

Смутку-ж мій! А для кого-ж я їх написав?! Ну, нехай! Дорога до слави терниста... Бували таланти не такі, як я, а люди таки не хотіли їх довший час знати. Якось то вже буде...

пrowadzi także pisarkę gminną a to w ten sposób, że wszelką manipulacją gminną załatwia Koliński a Stefurak odpisuje, chcąc w ten sposób zataić swoje urzędowanie w gminie przed władzami autonomicznymi(emi).

W końcu nadmieniam się, że Karol Koliński stara się w tych dniach zostać w gminie inspektorem policyi, na którego gmina żadnych funduszów nie posiada gdyż cała dotychczasowa straż policyjna składa się tylko z 4 policyantów i to nawet nie umundurowanych, pełną (poz. pełnią) więc służbę w narodowym huculskim stroju. W tym wypadku jako tako gmina wiejska żadnego inspektora policyi nie potrzebuje. Wysoka Władza raczy łaskawie wglądać w sprawę tej całej gospodarki gminnej i zarządzić równocześnie uwolnienie od dalszych czynności gminnych osób gminnie szkodliwych a do tego już zasuspendowanych a w danym razie upoważnić Zwierzchność gminną aby sobie sama przez uchwałę rady gminnej wybrać mogła takich członków i funkcyjaryuszów gminnych, którymby czynności urzędowe powierzyć mogła.

W sprawie tej wysłałam równocześnie deputację z dwóch podpisanych członków gminy (в листі до мене пишуть, що не післали депутацию не було просыж длатоho my післали поштем) osobie (в особі) Jura Salomijczuka, Iwana Chrapczuka z Żabiego i upraszamy o łaskawe dalsze zarządzenie. Слідують підписи. — Написавши се, звинась пишучий «że po ruski (русским письмом не могу псаты, бо рука моя не справлена до псання але до roboty, але кобим так умів псаты, як розумію, то by була ludem polekszyni welyke». Сьвята правда! бо від коли помер о. Вол. Коржинський, не ма кому одно щире слово вписати за кривду тих жидівських гуцулів!

Щоби порядки гром. того чудового а нещасливого Жабя спізнати, мушу подати, що був там один громадський писар М., так той скінчив кар'єру писарську в криміналі (в Косівщині треба громадському писареві дуже наброїти, щоби дістатись до криміналу), був другий громадський писар В., так той «посег у громадську миску» згасивши «невмівки» (не хотячи) сьвічку при закурюваню цигара і лапнув тільки грошей що міг на весілю до п. старости програти 300 зр. у фербля — за одну ніч! Правда, всадив го той сам п. староста, таки бачу; з сего приводу до криміналу, але жабівські гроші пропали. — (За «громадську миску» мушу троха ближше обяснитись. Оповідав мені був громадський писар, що коли беруть в громаді податки, стоять три миски: одна на банки (зр.), друга на шістки, а третя на дрібні гроші).

(Далі буде).

Перед отворенем державної ради.

Нині збирає ся державна рада на перше засіданє. Але вже від кількох днів оживила ся і кипить рухом грецька палата при Фрванценсрін-

Порадив мені один товариш, зібрати адреси що найлучших патріотів, таких, що при своїм патріотизмі мають ще й гроші, і розіслати новелі на їх адреси. Послухав я, зібрав адреси 150 що найлучших і найголосніших патріотів і розіслав їм свої новелі. Казали мені: «Люди купували би, але їм треба книжку в руки дати». Так я й зробив, дав 150 патріотам книжку в руки.

Жду місяць, патріоти мовчать. Жду другий місяць — нема «ні вітру ні хвилі», патріоти не відсилають ані книжок ані грошей. Сто п'ятьдесят примірників; адже то 112 зл. і 50 кр. страли! Звідки-ж а приходжу такі дарунки робити зі своєї бідної кишені! На третій місяць відослав мені один патріот мої новелі; очевидно перечитав їх, бо були порозтинані, посмаровані, покапані сьвічкою і подерті. Написав на книжці: «Гарні новелі! Дякую вам, що прислали перечитати» — і відослав мені. Гарний патріот!... А 149 примірників так і пропало по нинішній день.

(Конець буде).

ту. «Коло» польське, майже в комплеті, відбуло передвчера аж два засідання, а вчора одно чотирогодинне. На тих засіданнях порушено багато животних справ. Передовсім вибрано презесом знов Яворського і ухвалено вибирати від тепер двох віцепрезесів. Відтак по довшій дискусії вибрано комісію з 9 членів а з 14-дневним речинцем для переведення реформи статутів «Коло». На ріжні кравці постуляти, які підносили послі, заявив присутній міністер Пентак, що правительство бажає здобути собі довіре Поляків. На вчерашнім засіданню вибрано віцепрезесом гр. Войтїха Дідушицького, а вибір другого віцепрезеса відложено аж по дотичнім справозданню статутів комісії. Відтак вибрано «комісію ініціативи» і ветеринарїю після тайної дискусії в справі торгівлі безрогами. Опісля на внесенє пос. Данєляка вибрано осібну комісію для переведення справи удержавленя гімназї в Тїшинї. Вкінці багато послів зажадало і одержало уповажненє від «Коло» на внесенє інтерпелляцій і внесенє в ріжних животних справах краю, як знесенє оплат за судові дорученя, помноженє числа евіденційних геометрів, примусове обезпеченє, реферати закона о стоварищенях заробкових і господарских і др.

Вчора мало відбути ся уконституованє ся давнїйшого полуднево-славянського клубу, але се відложено з причини, що надїють ся на поновнє вступленє до клубу уміркваних Русинів та залагодженє ріжницї, яка проявила ся підчас виборів між клерикальними а ліберальними Словінцями.

Ново зложенїй клуб німецьких хлопів уконституовав ся вчора, вибравши своїм головою посла Пешку. — Група соціалїстів уконституовала ся, вибираючи провідниками Пернерсдорфера і Дашицького. — Шенерїянці завязали свій клуб під назвою alldeutscher Klub. На вчерашнім засіданню ухвалив сей клуб, що в справі президїї не буде голосувати засадничо за жадним польським кандидатом. — N. W. доносить, що творить ся нова партія центра, до якого будуть валежали також не-німецькі послі, а іменно Румуни. Крім сего вступлять до него члени кат. людодової партїї і німецького центра. Се буде очевидно становити завору для реконструкції давної правїці.

Клуб чеських послів покінчив вчора розпочату онодї політичну дискусію. На підставі ухвали парламентарної комісії, після якої єдність чеського люду має заманїфестовати ся правно-державною декларациєю всіх чеських послів, а також тих, що стоять поза клубом, — пос. Пацак перевів переговори з репрезентантами аграрної і робітничої фракції: Однак они заявили, що не піднішуть декларації, бо рішили зложити свої власні декларації.

Письменні відповіді обох сих клубів з запитанєм, чи чеський клуб схотїв би приступити до формації, яка мала би получити всі правно-державні сторовництва, переказано парламентарній комісії. В справі тактичного поступованя чеського клубу прийнято одностайно резолюцію, в якій сказано, що парламентарна комісія поручає як найбільше рішучу опозицію против теперїшньої системи, а заравом поручає такий вибір средств і способів тактичного поступованя, який покаже ся потрібним, відповідно до парламентарних і політичних відносин, а в разї потреби ужитя як найострїйших средств.

Що-до вибору президента палати, то існують дві комбінації між Катрайном а Вайглем, а на віцепрезидентів у всякім разї Праде і Жачек.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: гр.-кат. Макарія, Евфрозинїї; рим.-кат. Ігнатія. — В суботу: гр.-кат. Евтимія, Евсевія; рим.-кат. Марїї Громїничої.

— **За упокій душі бл. п. Володимира Барвіньського,** б. редактора «Дїла», відбуде ся заходом родини поминвальне богослуженє в суботу дня 2. лютого о год. 9. рано в церкві С. С. Васильянок при ул. Зиблікевича.

— **Перші загальні збори тов. «Русна Охоронка»** відбудуть ся в пятницю дня 1. лютого о 6. год. вечером в комнаті засідань Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (ул. Чарнецкого 26).

— **Загальні збори тов. «Клуб Русинок»** відбу-

дуть ся в середу дня 13. лютого о 5. год. вечером в комнатах товариства (Ринок ч. 10.). Порядок денний: 1) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2) Справозданє уступаючого видїлу. 3) Справозданє контрольної комісії. 4) Вибір нового видїлу. 5) Внесеня і інтерпелляції.

— **Вечеринки і вечерниці.** В суботу дня 2. лютого 1801. р. відбудуть ся в комнатах «Бесїди» у Львові вечеринки устроєні заходом товариства «Основа» — а не як через похибку було подано, заходом тов. ім. Котлярєвского. Початок точно о год. 9. Вступ 1 кор. Богатий власний бует під ласкавим зарядом «Клубу Русинок».

Заравом пригадуємо, що великі вечерниці в великій салі «Народного Дому» устроєні заходом того-ж товариства «Основа» відбудуть ся в суботу дня 9. лютого. Щоби присутні на вечерку добре бавили ся і винесли милі спомини — комітет докладає всяких старань і вже тепер приготує деякі несподїванки. Карнети власного виробу мальовані самими техніками вже укінчені. Богаті декорації приготуєють ся. Словом, хто хоче забути про старє, не конче мудре столїте, хто хоче памятати і мило згадувати першїй рік нового віку, най приїде на наш вечерок.

Вечерковий комітет.

— **Звіт з загальних зборів тов. «Труд».** Дня 28. с. м. відбули ся перші загальні збори «Жїночої промислової спілки «Труд» товариства зареєстрованого з обмеженого порукою». На зборах явило ся около 30 осіб, переважно пань. Збори отворив п. Василь Нагірний промовою, в якій подав мотиви заснованя товариства «Труд» та єго цїль. Опісля вибрано президію зборів, до якої вїшли: о. Сїлецкий з Жужеля, яко голова, п-ні Білецка, яко заст. голова і п-а Барвіньска, яко секретарка зборів. Потім голова зборів удїлив голосу референтї комітету оснуетельок п-ї Г. Шухевичевї. Зї справозданя п-ї референтки дізнаємо ся, що доси вписало ся до нового товариства 80 членів з удїлами, а вложені гроші, по відтрусеню всяких початкових адміністративних видатків, виносять 2.612-79 К. Потім відбули ся вибори до управлюючої ради з 10 членів, в якій склад вїшли панї Шухевичева Герміна, Билиньска Марія, Гресякова Марія, Барвіньска Ольга, Гузарова Галышка, і панове Ничай Апольон, Угрин Василь, Паньківський Кость, др. Шухевич Никола і Алиськевич Андрїй. До контрольної комісії з 3 членів вибрано п-ю Гнатюкову Олену і Панькевичеву Климентію і Сероїчковского. Дирекцію загальні збори не вибирали, бо після постанов статута має сего доконати рада управлююча. При тоцї «внесеня членів» п. Нагірний звернув ся до членів товариства з завивом, щоби приєднували для товариства як найбільше членів, бо щоби можна відповідно повести діло товариства, потреба около 10.000 К. Панї Білецка радила приєднувати членів в кругах своїх знакомих і розсилати запрошеня до вступленя в члени парохїяльним урядам, зарядам шкіл і поодиноким особам. По вичерпаню дневного порядку о. Сїлецкий замкнув збори короткою промовою, желяючи молодому товариству як найліпшого розвитку.

— **Зї Станиславова.** Програма спацерового концерту, який устроєє «Станиславівський Боян» в честь О. Ю. Федьковича, дня 7. лютого с. р.: 1. Вступне слово — виголосить п. Рубчак. 2. І. Лавровський: «Чом річенько домашня» — відсьпіває мішаний хор Бояна. 3. Ф. Шуберт: «Марш героїчний» відиграє здвоєна камерна музика Бояна. 4. О. Ю. Федькович: Декламация — «Сонні мари» з ілюстрацією музики укладу Д. Сїчиньского і Р. Зарицького виголосить панна Г. 5. О. Ю. Федькович — О. Ніжанковський: «Гуляки» відсьпіває мужеський хор Бояна. 6. Н. Лисенко: терпет з «Рїздвяної Ночи» в супроводї фортепяну — відсьпівають пп. Н. С. і о. С. 7. І. Лавровський: «Красна зоре» — відсьпіває мужеський хор Бояна. 8. Р. Шуман: «В гушавинї ліса» — відсьпіває мішаний хор в супроводї камерної музики. — По концерті відбуде ся вечер з танцями.

— **З Ярослава.** Вечерок з танцями на дохід Бурєї ім. св. Онуфрія відбуде ся дня 10. лютого (а не 12. як було передше оголошенє).

— **Відгомон страйку в Бабинцях.** Перед трибуналом в Тернополї почала ся дня 29. сїчня карна розправа проти селян з Бабинець, які в лютім м. р. застрайкували проти поміщика Корнила Николаевича. Перед судом станули отєї селяне, обжалованї прокураторією: Петро Урик, Артемїй Андрейчик, Йосиф Типуля, Петро Яцик, Федько Танасїйчак і Іван Мартиняк. Прокураторія обжалує всіх, що они грозили двірским слугам побоями, через що допустили ся публичного насильства, та що дали почин до загальноного рішничого страйку в цілій околиці.

— **Двійка на свїдоцтві.** Евгений Ш., 16-літний син урядника намісництва, одержавши вчора лихе свїдоцтво, забрав з дому всі свої книжки і пропав без вїсти.

— **(8) Захарю Головатий,** що грав на лірі в часї остатної вистави кравзої у Львові в р. 1894. під камінним хрестом, котрий — як там стояло написано — «сооруживъ Крабъ божїй Іосифъ

Марковъ за отпущенїє грѣховъ» помер 18. марця 1900 в Германові, числячи 77 літ з роду. Був се вдовець і лишив двоє старших дітїй — доньку Пелагію зам. Сикора і сина Якова. Маєтку лишив дуже маленько — бо заледви дві парцелї. Що сталося з єго лірою, не знати. А єя ліра приносила єму красний дохід: в часї вистави львівської, як оповїдають єго знакомї, виграв та висьпівав собі щось аж понад 2000 кор. Може се й пересадна цифра, але річ певна, що він все таки заробив собі красний крейцар, коли при кінці вистави в серпні і вересні 1894 закупив для сина Якова кілька вартних парцель ґрунту в Германові. Остатними часами перед смертю, значить ся ще 1899. в осени грав на лірі заодно в недїлі та польські сьвята під парком Личаківским коло рогатки. Цікаво-б знати, чи хто записав єго репертуар. Єго зображенє, вельми типове, помістив львівський купець І. Бромільський на кореспондентках, виданих своїм коштом, підписавши єго подобу «Lirnik».

— **Студентські розрухи в Київї.** Про причини розрухів в Київї пишуть до «Slow-a Polsk-ogo». Перед десяти днями трєх тутешних студентів права (самі Москалі) пішло до «Chateau de fleurs», київського «Орфеум», чи там тїнґло. Тут познакомили ся они з «артисткою» Елї Сміт, гуляли з нею до пізної ночі, а вкінці перенесли ся ще до иньшої реставрації, де забава трєвала дальше. Елї Сміт мала гарні брилїанти, які припали до вподоби одному з студентів, так що він взяв їх собі на «памятку». Скоро Елї Сміт рано протверезилась і замїтила брак брилїантів, віднесла ся до поліції, котра всіх трєх студентів увязнила. Однак ректор університету, Фортинський, заявив, що студенти належать під єго юрисдикцію. Полїція випустила студентів на волю, а ректор, чоловік загально нелюблений, покарав їх дуже легко, бо одностийдєним карцером на університетї. Та на сїю кару студенти не пристали, а підбурюванї своїми товаришами заявили, що карї не піддадуть ся. Тодї університетський суд засудив їх на беззглядну релєґацію, т. є. без права вступу на иньшїй університет в Росїї. Крім сего засудив їх на примусове опущенє Київї і відставленє до місця уродженя. Переведенє другої частї засуду віддано поліції. По сїм першїм актї драми прийшов другий. Кілька сот студентів відпровоадило засуджєних на дворець велїзницї. Молодїж почала виправляти скандали; нищила велїзничу обєтанову, кидала фляшками і чим попало, на поліцію, мимо, що поліція вела ся дуже спокійно. В поворотї з двірця студенти удали ся на університет, де зажадали появи ректора. Коли ректор явив ся, привитано єго страшним криком, причім почали летїти по салї книжки, стїлці і т. п., так, що ректор ледви утїк з житєм з салї. Студенти пустили ся за ним в погоню, а тоді вїзвано поліцію. Ректор заявив, що єго властї і компетенция скінчили ся. Справа перейшла до адміністративної властї, а ся рішила віддати кільканайцять студентів на три літа примусової, вїйскової служби, а кільканайцять иньших на рік такої служби. Рівночасно оповїщено, що кожного студента стрїне така сама кара, сли котрий з них схоче авантуровати ся. Лучило ся так, що деякі з засуджєних удержували свої родини в Київї. Один з них кияв ся вчора під колеса велїзничого поїзду. Машинїст здержав поїзд; студента витягнуло живого, але без руки. Очікують ще иньших драм. Коли взяти річ холодно, годї студентів оправдувати. Боронили поганю справи і в невідповідний спосіб. Кара тяжка, але годї сказати, щоби була неаслужєна. Полїтехніка не взяла в авантурах нїякої участї, що належить завдячити тактовї і популярности ректора, котрий молодїжи відрадив авантуровати ся в справі нечесній. — Тільки «Slowo Polskie».

— **Соціалїстичний агїтатор — офіциром.** Перемискому адвокату, д-рови Йосифови Шайнбахови, нечинному офіцирови кравзої оборони, віддано офіцирський ступїнь. В мотивах вироку, оголошеного почесною радою офіцирською, сказано між иньшим: Обжалований підпоручник др. Шайнбах був співробітником деструктивного органу («Głos przemyski»), який поміщував обидливі статї проти вїйска або членів армії, а крім того др. Шайнбах через свою заводчу, політичну і дньєвникарську діяльність придбав собі назву соціалїстичного агїтатора, через що знеславив офіцирську гідність.

— **В нелії.**

Дух могили, холод суму,
Туск заводить пісню муки,
Серце стогне мертву думу,
Дух затерп в ланцах розпуки.
Ще живу? Відав хирію...
Грудь заціпла в кістях стону,
Серце стїне — млію! млію!!!
Думу спугав ангел скоу.
Чорний крест, знамя страданя
З тьма простер рамя любови —
Тернуть муки, мруть риданя,
Дух скида важкі окуви.

П. Карманський.

— **Дрібні вїсти.** Краківський єпископ князь Пузина занедужав на інфлюєнцію. — Шематизм

Галичини на 1901. р. вийшов вже накладом ц. к. Намісництва і можна его набути у всіх староствах.

Гумористичний кутик.

Декадентам.

Чоловік — се золота муха: усяде на стерві і на гною, щоби тільки побенькетувати.

— **Переписка Адміністрації.** *Впр. о. М. Ц. в Ч.* Нині одержали ми 5 К. яко передплату за III четвертину 1900 р.

Посмертна оповістка.

О. Іван Гумецький, священник ювілят перемискої епархії, висулжений декан короснянський, відзначений крилошанською одежкою, парох в Річиці, угнівського деканата, упокоїв ся дня 29. с. м. в 87. р. життя, а в 61. р. священства. В. с. п.

Телеграми.

Відень, 31. січня. Нині о 11. год. отворив др. Кербер 1. засіданє ради державної і заявив, що цїсар іменував єї президентом найстаршого посла д-ра Фердинанда Вайгеля. (Крики на лавках чеських народних соціялістів: Проч з Кербером! проч з Вайгелем!). Вайгель заняв президентське місце і повитав палату, причім сказав, що его бажанєм буде зробити парламент здібним до праці (чеськ.-нар. соц. Ключач кричить: Ніколи!). По довшій промові президент виїс многолітствє цїсарєви, яке палата з одушевленєм тричі повторила. Коли опісля др. Вайгель згадав про смерть англ. королевої Вікторїї, німецькі послї почали гукати: Най живуть Боєри! Проч з Англією!

Президент скінчив свою промову серед криків і стуків, почім відобрав від послів присягу і повідомив послів, що торжественне отворенє парламенту цїсарєм відоудє ся в понедїлок 4. лютого о 12. год. вполюдне, а слїдуюче засіданє вї второк о 11. год. перед пол.

Відень, 31. січня. «Reichpost» доносить, що в поважних політичних кругах ходять вїсти, що правительство опрацювало вже проєкт нової реформи виборчої на основі загального права голосованя, на взір німецький, зі знесенєм посольських дїєт. — Має се бути средство на случай неадїбности парламенту до праці.

Льондон, 31. січня. Англійський наслїдник престола, князь Корвалю і Йорку, занедужав і задля того не міг відвідїти німецького цїсаря на кораблі «Гогенцолерн» в день его уродин.

Льондон, 31. січня. Цїсар Вільгельм відїздить до Німеччини в пятницю вечером.

Льондон, 31. січня. Праса обговорюючи теперїшний побут цїсаря Вільгельма в Льондонї, вазначає, що наступило зближенє Німеччини до Англії.

Нова доба розвою.

(Далї).

Дальше уможливили повстанє «Двїстра» своїми удїлами: о. Тома Дуткевич, Цїшки — 100 зр.; Григорий Харак, Золочів — 100 зр.; Руска читальня, Золочів — 300 зр.; Теофіль Дорожинський, Золочів — 1000 зр.; Василь Тиховський, Тернопіль — 100 зр.; о. Мих. Яцикевич, Пасїчна — 200 зр.; Стефан Гаврилів, Підгайці — 100 зр.; Іван Бічай, Львів — 100 зр.; о. Мих. Форись, Воля гологірська — 200 зр.; Андрій Шеліга, Угорці — 100 зр.; др. Володимир Лучаковский, Тернопіль — 300 зр.; о. Іоан Парилевич, Злоцке — 200 зр.; о. Андрій Тимус, Гумниска — 100 зр.; о. Іван Дашкевич, Ступниця — 100 зр.; о. Данило Коняк, Лупків — 200 зр.; Юрій Мартинець, Рафайлів — 100 зр. о. Виктор Єзерский, Гумниска — 100 зр.; о. Іван Хотинецький, Ярослав — 100 зр.; Цецалїя Сподарик, Ярославичі — 100 зр.; Андрій Вислоцкий, Зборів — 100 зр.; о. Михаїл Мрововский, Кориниця — 100 зр.; о. Йосиф Панасїньский, Кульпарків — 100 зр.; др. Юліян Лужецкий, Перемишль — 100 зр.; др. Ів. Лошнїв Тернопіль — 200 зр.; о. Петро Петрицкий, Колоколин — 100 зр.; Іван Чайковский, Калинівщина — 300 зр.; др. Теоф. Дембицкий, Коломня — 100 зр.; о. Йосиф Дроздовский, Клебанівка — 100 зр.; о. Теодор Пюрко, Львів — 100 зр.; Кость Паньківский, Львів — 100 зр.; Ярослав Коритовский, Калуш — 300 зр.; о. Анатоль Сїнкевич, Стїбно — 300 зр.; Церков, Стїбно — 400 зр.; Церков, Озерянка — 100 зр.; Тов. рус. женцин, Станиславів — 100 зр.; о. Лев Лауркевич, Белькове Вишне — 100 зр.; Юліян Курманович, Зарудє — 200 зр.; Николай Криєско, Попелї — 100 зр.; Лев Геровский, Золочів — 800 зр.; Іван

Дольницький, Сераєво 100 зр.; Йосиф Кульчицкий, Будзанів — 100 зр.; о. Вол. Громницький, Тернопіль — 100 зр.; о. Мих. Онишкевич, Коростовичі — 100 зр.; Іван Копач, Львів — 100 зр.; Громада, Щавник — 100 зр.; Кароль Волошинський, Перемишль — 100 зр.; Іван Мосевич, Годів — 200 зр.; Мих. Мазурик, Липинки — 100 зр.; Церков, Поморяни — 100 зр.; Олена Ярема, Перемишль — 100 зр.; о. Дмитро Луговий, Цуцилів — 100 зр.; о. Вас. Сологуб, Тарнава в. — 100 зр.; Дмитро Людкевич, Перемишль — 100 зр.; о. Мих. Кручковский, Нагачів — 400 зр.; о. Николай Левицкий, Лецівка — 100 зр.; Евг. Стрийский, Снятин — 100 зр.; Ів. Честух, Голостків — 100 зр.; Гіктор Граб, Тернопіль — 100 зр.; Григорий Кузьма, Тернопіль — 200 зр.; Брацтво церк. мїське, Стрий — 200 зр.; др. Евг. Олєсницький, Стрий 100 зр.; о. Стефан Стисловский, Ляцке вел. — 100 зр.; Теофіль Мандичевский, Львів — 100 зр., др. Мих. Король, Жовква — 100 зр.; Микола Новак, Зоротовичі — 100 зр.; о. Вас. Білецький, Страдче — 100 зр.; др. Ярослав Кулачковский, Львів — 100 зр.; Юліян Недведцький, Львів — 100 зр.; др. Лукіяв Літвинський, Пер. — 100 зр.; Северин Жуковский, Буківско — 100 зр.; Микола Лешкевич, Самбір — 100 зр.; Коміт. буд. церкви, Сосниця — 100 зр.; Ів. Ребко, Сосниця — 100 зр.; Бенедикт Мїський, Надвірна — 500 зр.; Дмитро Малик, Угринів дол. о. Тома Соболта, Липовиця — 100 зр.; Теод. Зубрицкий, Львів — 100 зр.; Мих. Кушїр, Золочів — 100 зр.; др. Андр. Чайковский, Бережани — 100 зр.; Леонтин Голинський, Львів — 100 зр.; Анатоль Вахнянин, Львів — 400 зр.; Іван Вахлянин Стрий — 100 зр.; Лев Шехович, Перемишль — 100 зр.; о. Зенон Шухевич, Тишківці — 100 зр.; о. Юліян Рожанковский, Глибока (Буковина) — 100 зр.; о. Вол. Петрушевич, Калуш — 100 зр. (Далї буде).

Е ЗБІТЕКА
в Neustift коло Оломунца.
Виріб мозаїки в шпалї, св. Гроби, оltар Божого Тїла і гроби з Лїрд відначив Папа Лев XIII. Признана католицько-богословської академії в Петербурзі, німецької мїсї в Царгородї. Ілюстрованї цївники франсо. Достапа під гаранцією.

Важне для хліборобів!
САМОЧИННІ
приряди до підливаня
в цїли
знищеня дикого ріпаку
і дикої гірчиці, перевїзні на більші площі.
а переносні
для менших
ужитків.

КОСЯРКИ
до трави, конюшини і збіж

Кінні до розстрісаня сїна. **Грабярки** кінні до сїна.

Найліпшою сїваркою
рядовою «Ph. Mayfarth & Co.'s»
ново споряджена
„**AGRICOLA**“
(система пересуваня колїє)
до всїляких насїв і ріжнородної величини висїву без зміни колїє; на грунтя гірські і рівнинні, дуже легко ходїчі, незмірно тревалї, дуже дешевї.

Уможливають дуже велику ошадність в праці, часї і грошах.
Ручні праси до сїна і соломи, лусначї до кукурудзи, керати, молотїльні, млинки до чищеня збіжжа, триєри, плуги, вальцї, борони вирабляє і достарчує яко спеціальність з порученєм, в найновїйшїй вибірнїй за найліпшу узнанїї конструкції

PH. MAYFARTH & Co.
ц. к. уприв. фабрика машин рільн. особливша фабр. прас до вина і машин до овочїв.
у Відни, II. Taborstrasse Nr. 71.
Відзначена 400 золотими, сїрїбними і бронзовими медаллями.
Богатї натальогї і численнї письма з узнанєм — даром
Агенти і відпродавцї пожаданї.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„**ДНЪСТЕРЪ**“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всїм вірним Впрєосв. Митрої. і Прєосв. Еп. **Ординариятам** всїх трєх епархїй, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї знаряди, збіжє в зерні і соломї, сїво в стогах і будинках **протїв шнїд огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносивть:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480 " "	
" спеціальна	1.684 " 80 "	486.145 кор. 92 сот.
Фонд основний	72.000 " "	
" емеритальний	18.166 " 60 "	

Тарифи «Днїстера» дуже умїркованї, услїва обезпечєнь користвї, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносивли виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Днїстера» приймає Банк краєвий і Каси ошадности у Львовї, Коломїї, Самборї, Долинї, Снятинї, Городенцї, Терєбовлї і Залїцках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись **через «Днїстеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї**, котрє дає найкористнїйшї услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїцї. **Зголошеня** о удїленє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Днїстера», приймає ся. «Днїстеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р. провїзїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. ІО. (дїм «Просьвїти»).

Поживки членів Тов. взаїмн. обезп. і вїдмїн. «Днїстеръ» на 5 1/2% і 1% додатку на коптя адм.

Інформації і посередництво до заключєня ОБУЗПЕЧЕНЬ ЖИТЕВИХ в найкористнїйших комбїнаціях.